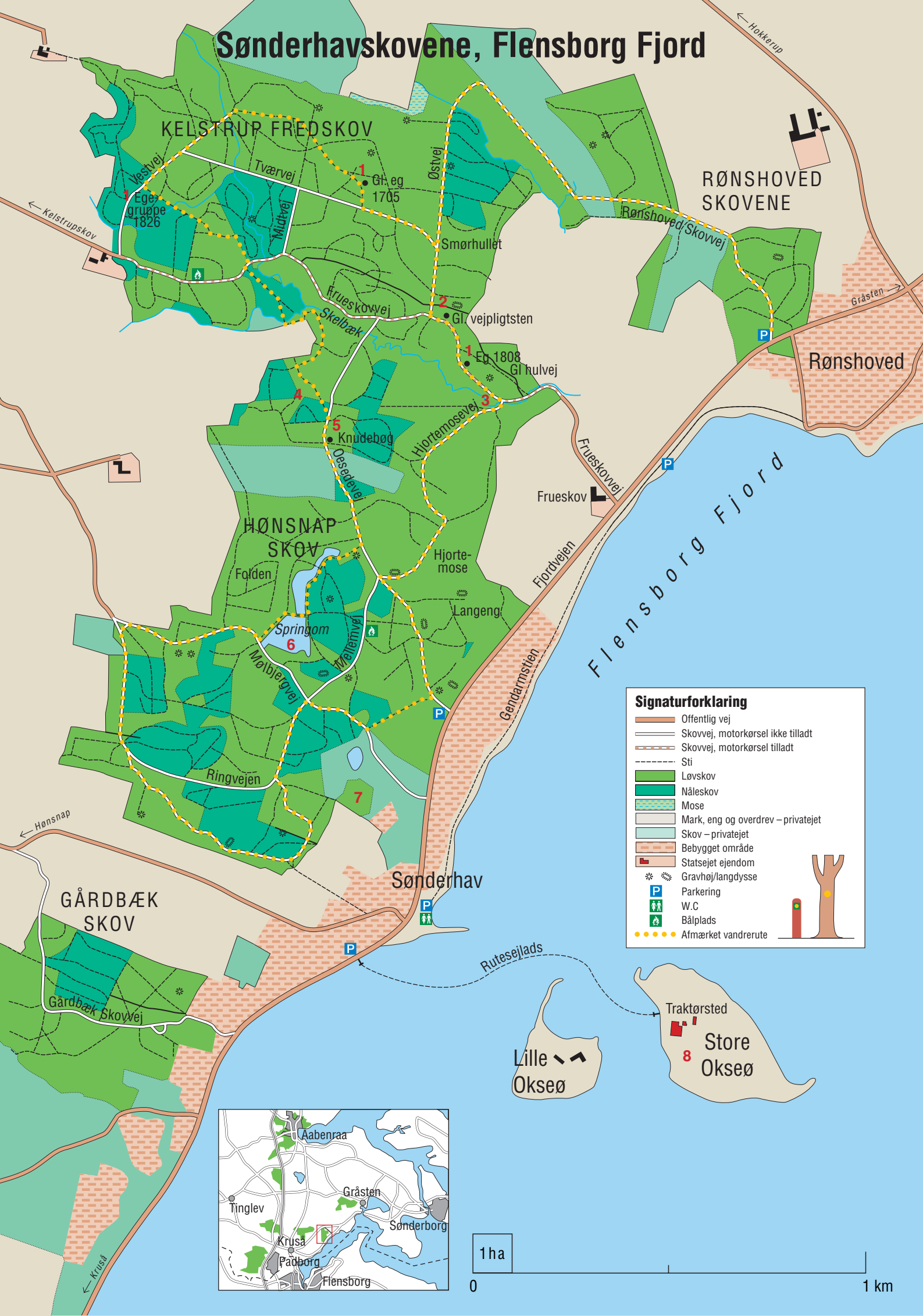

Sønderhavskovene, Flensborg Fjord

Signaturforklaring

- Offentlig vej
- Skovvej, motorkørsel ikke tilladt
- Skovvej, motorkørsel tilladt
- Sti
- Lovskov
- Nåleskov
- Mose
- Mark, eng og overdrev - privatejet
- Skov - privatejet
- Bebygget område
- Statsejet ejendom
- Gravhøj/langdysse
- Parkering
- W.C
- Bålplads
- Afmærket vandrerrute

Den afmærkede vandrerrute

Ruten er afmærket med gule pletter. Den er ca. 9 km lang, og det vil tage omkring 2 timer at gå turen. Den kan afkortes flere steder, hvis man ikke ønsker at gå hele forløbet. F.eks. via Mølbjergvej, Frueskovvej eller Oesedevej. Ruten kan også kombineres med Gendarmstien, der går langs Flensborg Fjord.

- 1 Gamle egetræer**
Flere steder i skoven er der bevaret gamle egetræer. Skovens ældste træ er fra ca. 1705. Det blev skadet i den store storm i 1967.
- 2 Vejpligtstenen**
Bønderne fra Holbøl og Kelstrupskov kunne få adgang til Flensborg Fjord ved at benytte Frueskovvej. Denne vejret var betinget af vedligeholdelse af et stykke vej. Der blev derfor opsat vejpligtsten med initialerne på den bonde der havde vedligeholdelsespligten for en angivet strækning. Stenen er den eneste bevarede ved Frueskovvej og den bærer initialerne IOS.
- 3 Kæmpestar**
En af Danmarks mest imponerende planter er kæmpestar. Den er sjælden og vokser som et af de få steder i landet her i Sønderhavskovene. Nyd den langs bækken, men pluk den ikke. Kæmpestar vokser i tuer, og er så stor at den ikke kan forveksles med andre planter.
- 4 Bjergsalamander**
Bjergsalamanderen er den mest sjældne af Danmarks 3 salamanderarter. Den hører

hjemme i bjergområderne i Mitteleuropa men har sine nordligste bestande ved Flensborg Fjord og Aabenraa. I Sønderhavskovene er der de seneste år gravet ca 30 nye vandhuller hvor den kan yngle. Den har bredt sig, og er nu ikke i fare for at uddø. Bjergsalamanderen er fredet og kan i øvrigt kendes fra de andre salamanderarter på sin orange til teglstensrøde underside uden pletter.

- 5 Knudebøgen**
Dette træ har været handicappet siden fødslen. En fejl i træets gener har givet den knudrede vækst. Desværre er træet knækket i orkanen i 1999, og det kan kun stå en begrænset årrække endnu før det forsvinder.
- 6 Springom Dammene**
Disse damme var oprindeligt en del af et større karpedambrug i Hønsnap Skov. Hvis man følger bækken fra udløbet af dammene ved Mølbjergvej kommer man forbi resterne af flere tørlagte damme. Der opdrættes endnu karper i Springom Dammene.
- 7 Uglehuset**
Godt gemt i skoven ligger ruinerne af et lille hus. Det blev bygget omkring år 1900 i sydtydsk stil af træ med veranda og høj kælder. Efter sigende boede der en eneboer. Da han flyttede ud og huset forfaldt, flyttede ugleerne ind.
- 8 Store Okseø**
Øen er en rigtig naturperle med kratklædte skrænter og dejlige opholdsarealer. Man kan besøge den ved at tage en tur med rutebåden fra Sønderhav. Der er restaurant på øen. En lille folder giver flere oplysninger om Store Okseø. Den findes på Gråsten Statsskovdistrikts hjemmeside: skovognatur.dk/graasten